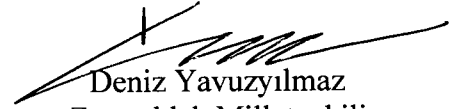

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasanın 98'inci, Meclis İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla arz ederim. 13.12.2023

Deniz Yavuz
Zonguldak Milletvekili

9.12.2023 tarihinde, saat 19.50 sularında Zonguldak'ın merkez ilçesi, Asma Mahallesi, 95 Tulumba Sokak'ta bir heyelan meydana gelmiştir. Heyelan, Perihan Çakar ve oğlu Sait Çakar'ın yaşadıkları tek katlı eve zarar vererek evin çökmesine 82 yaşındaki anne ile 51 yaşındaki oğlunun toprak altında kalmasına ve hayatlarını kaybetmesine neden olmuştur.

Heyelanın ardından AFAD, Zonguldak Belediyesi, jandarma, emniyet ve sağlık ekiplerinin bölgeye intikal ederek arama kurtarma faaliyetleri yaptıkları esnada olay yerinde yeniden bir heyelan meydana gelmiş, yaşanan ikinci heyelanda ise bu sefer kurtarma ekipleri ve bölgede bulunan vatandaşlar göçük altına kalmışlardır.

Saat 22.10 sularında meydana gelen ikinci heyelanda kurtarma ekibi ve vatandaşlardan oluşan ve 2'si ağır olmak üzere 21 kişi yaralanırken can kaybı olmamış facia nispeten ucuz atlatılmıştır.

Olayın ardından bölgede yaptığımız inceleme ve araştırmalarda ise ölüm ve yaralanmalı olarak gerçekleşen her iki heyelanda da hayati ihmallere ve zincirleme hatalar tespit edilmiştir.

Buna göre, heyelan yaşanan tepenin üstünde yapımı devam eden mahalle yolunun istinat duvarının hatalı tekniklerle ve eksik olarak inşa edildiği anlaşılmaktadır. İstinat duvarında 'barbakan' adı verilen su tahliye, drenaj sisteminin bulunmadığı, duvarın temel betonunun ince ve zemine kazık çakılmadan yapıldığını ve bu nedenle de biriken suya dayanamayarak temeliyle birlikte koparak sürüklendiğini görülmektedir.

Olayda vefat eden ailenin komşuları ve mahalle halkıyla yaptığımız görüşmelerde ise son derece vahim iddialar bulunmaktadır. Heyelan yığınının altında kalarak çöken evde hayatını kaybedenlerden Sait Çakar'ın, sonuncusu olaydan 15 gün kadar önce olmak üzere, bölgedeki heyelan tehlikesi konusunda yetkilileri defalarca uyardığı, yetkililerden yardım istediğini ve hatta 'bu ev bize mezar olacak' diyerek çevresine dert yandığını ancak bölgede gerekli

tedbirlerin alınmadığı ifade edilmektedir. Bu ihmâl iddiaları son derece kaygı verici olup mutlaka araştırılması gerekmektedir.

Ayrıca, kurtarma faaliyetleri sırasında yaşanan ikinci heyelanda bir başka facianın eşliğinde dönülmüştür. Olay yeri güvenliği sağlanmadan, yeterli aydınlatma yapılmadan ve gerekli tedbirler alınmadan başlatılan bu çalışmada, kurtarma ekiplerimizden ve sivil vatandaşlarımız toplam 21 kişi ciddi şekilde yaralanmıştır.

Oysa arama kurtarma faaliyetlerinde öncelikli olarak kurtarmayı yapacak kişi veya kişilerin emniyetinin, sonra kurtarma çalışması yapacak ekibe destek veren ekiplerin emniyetinin, en sonunda da kurtarılacak kişi veya kişilerin emniyetinin sağlanması esastır. Bir diğer değişle, arama kurtarma çalışmalarında temel prensip, öncelikle kurtarıcının can güvenliğinin sağlanmasıdır.

Olay yeri güvenliğinin alınmasıyla kurtarma ekiplerinin güvenli bir şekilde görev yapmasını sağlayan bu tedbirler aynı zamanda kazazedelerin güvenli şekilde bölgeden tahliye edilebilmesi için büyük önem arz etmektedir.

Bu temel kural ve yaklaşımlar ile bölgede yaşanan ilk heyelanla toprak altında kalan vatandaşlarımızın öncelikle triaj kodlamalarının yapılması, kurtarıma çalışmalarına başlanılmadan önce gerekli keşif, inceleme faaliyetlerinde bulunulması ve olay yerinin risklerinin değerlendirilmesi ve heyelan alanına görevi olmayanların dışında girişlerin kesinlikle önlenmesinin gerektiği esastır.

Görüldüğü üzere İki vatandaşımızın hayatlarını kaybettiği bu olayda, kurtarma operasyonun doğru yönetilmemesi nedeniyle 21 vatandaşımızın hayatı da büyük bir tehlikeye atılmıştır. Yine ekiplerin kendi gayretleri sayesinde facianın büyümesinin önüne geçilmiştir. Yaşanan olaydaki hata ve ihmallerin tüm boyutlarıyla incelenerek ortaya çıkartılması, benzer faciaların tekrarlamaması açısından büyük önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Heyelan yaşanan tepenin üstünde yapımı devam eden mahalle yolunun istinat duvarı hangi kurumca yaptırılmıştır? Hangi kurumca projelendirilmiş ve ruhsatlandırılmıştır? İstinat duvarı inşaatı yapım işi hangi şirkete hangi tarihte yaptırılmıştır?
2. Söz konusu istinat duvarı, Kazı Destek Yapıları Hakkında Yönetmelik, Planlı Alanlar İmar Yönetmelik, Türkiye Deprem Bina Yönetmeliği ve Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik başta olmak üzere mevcut kanun, yönetmelik ve mevzuat hükümlerine uygun olarak mı inşa edilmiştir?
3. Bölgenin afet risklerine, zemin yapısına, özel koşullarına, kazı şevlerine; drenaj ve iksa tekniklerine uygun olarak tasarlanmadığı anlaşılan istinat duvarı hangi kurum veya kuruluşlarca denetlenmiştir?
4. İstinat duvarının inşasında, projelendirme, ruhsatlandırma ve denetleme aşamalarında kusuru bulunanlar hakkında Bakanlığınızca başlatılan bir inceleme, soruşturma bulunmakta mıdır?

5. Heyelan yığınının altında kalarak çöken evde hayatını kaybeden Sait Çakar isimli vatandaşımızın ve/veya aile yakınlarının bölgede yaşanabilecek olası afet riskleri konusunda yetkili kurumlara (AFAD, Valilik, Belediye vb) yaptığı başvuruları bulunmakta mıdır? Söz konusu başvuruların sonucunda bölgede hangi önlemler alınmış veyahut alınması planlanmıştır?
6. Gerçekleşen ilk heyelanda göçük altında kalan afetzedeleri kurtarmak için bölgeye intikal eden Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların kurtarma ekipleri kim ya da kimlerce yönetilmiştir? Olayda Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlardan kaç personel yaralanmıştır?
7. İki vatandaşımızın hayatlarını kaybettiği bu olayda, ihmali olanların yanı sıra, kurtarma operasyonunu doğru yönetemeyerek 21 vatandaşımızın ciddi şekilde yaralanmasına sebep olan ve hem ekiplerin hem de vatandaşlarımızın hayatlarını tehlikeye atanlar hakkında bir soruşturma yürütülmekte midir? Benzer faciaların tekrarlamaması açısından hangi önlemlerin alınması planlanmaktadır?
8. Zonguldak il genelinde yüksek heyelan riski bulunan bölgelerde yer alan yapıların tespit edilerek güçlendirilmesi, korunması vb. adına 2019 yılından bu yana Bakanlığınıza hangi çalışmalar yürütülmüş, hangi tedbirler alınmıştır? 13.12.2023

